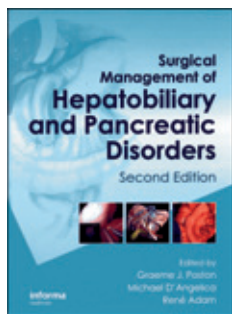

Utfyllende og oppdatert om lever-, pancreas- og galleveiskirurgi

Graeme J. Poston, Michael D'Angelica, René Adam, red.

Surgical management of hepatobiliary and pancreatic disorders

2. utg. 501 s, tab, ill. London: Informa Healthcare, 2010. Pris EUR 219
ISBN 978-1-84184-693-4

I 2003 kom første utgave av denne boken (1), og Graeme J. Poston har gjort en omfattende revisjon i forbindelse med denne annen-utgaven. To velrenommerte kolleger fra Paris og New York er nå medredaktører, og flere av bidragsyterne til enkeltkapitler er nye.

Store deler av stoffet er omredigert, slik at det nå er fem hoveddeler med til sammen 51 underkapitler. Noen kapitler er fjernet og temaene dels tatt inn i nye underkapitler med andre forfattere og litt andre overskrifter. Leverkirurgi hos eldre og kirurgiske lever-, pancreas- og galleveissykdommer hos barn er eksempler på helt nye kapitler i denne utgaven. Jeg synes redaktørene har gjort kloke valg, og det faglige stoffet er blitt enda mer tilgjengelig og oversiktlig.

Førsteutgaven var preget av en del uheldigheter hva gjelder layout. Disse er nå rettet opp, og hele utgivelsen, inkludert illustrasjoner, figurer og tabeller, fremstår som velredigert og godt gjennomarbeidet.

Bidragsyterne til enkeltkapitlene kommer fra både Europa, USA og Asia. Det faglige stoffet formidles gjennom et lettest språk som er ledsaget av stort sett nyttige illustrasjoner og bilder av god kvalitet. Litteraturreferansene er sentrale og godt oppdatert. Enkelte artikler fra vårt eget miljø er sitert. Dette er et solid produkt.

Det skjer mye nytt innen utredning og behandling av de sykdommene som omtales. Bedre bildediagnostikk, nye utredningsalgoritmer, vurderinger i tverrfaglige team og en multimodal og til dels kompleks behandling krever sitt av alle involverte. *Surgical management of hepatobiliary and pancreatic disorders* vil være en viktig kunnskapskilde for dem som har jobbet innen fagfeltet en stund, men også for yngre kolleger som skal lese, arbeide og spesialisere seg inn i den gastroenterologiske kirurgi. I tillegg vil den egne seg utmerket som oppslagsbok for onkologer, radiologer, patologer og andre som på ulike måter er involvert i denne pasientgruppen. Behandlingstradisjoner og tilnærminger vil variere noe, men de vesentlige faglige anbefalinger faller sammen med praksis i vårt eget land.

Dette er ingen billig bok, men kvalitet har sin pris. Leseren finner svært mye nyttig og verdifullt – og betaler nok med glede.

Jon Arne Søreide

Kirurgisk avdeling
Stavanger universitetssjukehus

Litteratur

1. Søreide JA. Godt om lever-, pancreas- og galleveissykdommer. Anmeldelse av: Poston GJ, Blumgart LH, red. *Surgical management of hepatobiliary and pancreatic disorders*. Tidsskr Nor Lægeforen 2004; 124: 83.

Traumebehandling med få ressurser

Verdens helseorganisasjon

Strengthening care for the injured

Success stories and lessons learned from around the world. 62 s, tab, ill.

Genève: WHO, 2010. Pris CHF 25
ISBN 978-92-4-156396-3

I 2007 vedtok World Health Assembly (WHA) en resolusjon om traumebehandling og akuttmedisinsk hjelp der man oppfordret WHO og regjeringer over hele verden til å øke innsatsen for skadelidte etter traumer og andre medisinske akutsituasjoner.

WHO ble spesielt oppfordret til å sette søkelys på forbedringer av traumebehandling og akuttmedisinsk hjelp gjennom bedre organisering og planlegging – det skulle ikke føre til økte kostnader. Man ønsket dessuten fortsatt å støtte opp under utviklingen av rehabiliteringstjenester i lavutviklingsland.

Som et svar på dette kommer denne boken fra WHO. Som tittelen sier er det et knippe eksempler på forbedringer av traumebehandling og annen akuttmedisinsk behandling fra forskjellige land. Man har lagt vekt på prosjekter som innebærer minimale kostnader og som er bærekraftige når endringene først er iverksatt. Mange av disse prosjektene har det tatt lang tid å gjennomføre, men de viser at det er mulig å bedre akuttbehandlingen på flere forskjellige nivåer.

Målet med utgivelsen er ikke bare økt vektlegging av forbedring av traumebehandlingen, man ønsker også å bidra til utveksling av erfaringer blant dem som jobber med planlegging, administrering og gjennomføring av traumebehandling samt å bedre kommunikasjonen mellom aktørene på dette feltet på tvers av landegrensene. Man har lagt vekt på praktiske og varige løsninger som er mulige å gjennomføre uten uoverkommelig høye merkostnader. Effekten av prosjektene er analysert ved å se på endringer i struktur, prosess og/eller målbare resultater. Man har valgt å dele prosjektene i fire kategorier: prehospitalt arbeid, sykehusbehandling, rehabilitering og systemendringer. Eksemplene er mangfoldige og hentet fra vidt forskjellige land: Irak, Kambodsja, Ghana – men det er også eksempler på forbedringer innenfor mer velfungerende land som Canada og Brasil. *Strengthening care for the injured* viser tydelig at selv så forskjellige land har mye å vinne på å tenke forbedring, alt fra å bygge opp prehospitalt systemer fra bunnen av til utvikling av mer avanserte rehabiliteringstjenester for trafikkskadede.

Det er spennende, imponerende og engasjerende å lese om hvor mye som kan gjøres ved hjelp av svært begrensede ressurser, det være seg arbeidskraft eller økonomiske midler. Det fremgår tydelig at resultatene er avhengig av mennesker som er villige til å yte en formidabel innsats for å oppnå forbedring, grundig planlegging, viktigheten av å vektlegge detaljer og, ikke minst, tålmodighet til å avvente langtidsresultater av nitid og iherdig arbeid. I enkelte av eksemplene har man oppnådd målbare imponerende resultater, f.eks. økning i bruk av den nasjonale ambulansetjenesten i Ghana fra 205 oppdrag i 2004 til 8 250 i 2008, andre tiltak har munnet ut i viktige politiske vedtak, som utnevning av en egen statssekretær for akutt- og katastrofemedisin i Romania.

Målgruppen for utgivelsen inkluderer alle som ønsker å jobbe for forbedring innenfor traumebehandling, ikke bare helsearbeidere, men også personer som jobber innen helsepolitikk og i internasjonale organisasjoner og alle andre interesserte.

Karianne Flaatten

Anestesiavdelingen
Akuttklinikken
Oslo universitetssykehus, Ullevål